

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและนโยบาย

โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2512 ด้วยวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อเป็นห้องปฏิบัติการ หรือที่ฝึกสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เป็นแหล่งสาธิต ศึกษา ทดลอง วิจัยทางวิชาการศึกษา และบริการวิชาการแก่สถาบันอื่น ๆ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, คณะศึกษาศาสตร์, ม.ป.ป. : 10) ขณะนี้โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เปิดสอนมามากกว่า 20 ปีแล้ว การดำเนินงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ดังผลงานวิจัยของ บรรจง ห้ารุ่งสง (2534 : 102-104) ระบุว่า "บุคลากรในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีความเข้าใจในนโยบายการใช้โรงเรียนสาธิตฯ ให้เป็นแหล่งค้นคว้า ทดลอง วิจัย และเผยแพร่ความรู้ทางการศึกษา แต่การปฏิบัติยังไม่ชัดเจน เพราะการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนยังมุ่งเน้นเด็ก ค่านิยมสูง" และผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ได้ มีสัดส่วนที่สูง โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงเป็นสนามสอบที่ฝึกการแข่งขันสูงที่สุดในภาคใต้ และยังให้โควตาส่วนหนึ่งกับบุคลากรในมหาวิทยาลัยอีกด้วย

สำหรับ โครงสร้างการบริหารงานของ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีผู้อำนวยการซึ่งมีฐานะ เทียบเท่าหัวหน้าภาควิชา และสายการบริหารขึ้นตรงต่อคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ การดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง เป็นไปตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คือดำรงตำแหน่งเป็นวาระคราวละ 4 ปี ติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ ที่ผ่านมาในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเป็นผู้อำนวยการ คณะศึกษาศาสตร์ มอบหมายให้ทางโรงเรียนพิจารณาคัดเลือกแล้ว เสนอแต่งตั้งตามลำดับขั้นตอน ซึ่งปรากฏว่าในระยะหลังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา ผู้อำนวยการไม่เคยดำรงตำแหน่งครบตามวาระ มีการเปลี่ยนผู้อำนวยการอยู่เสมอ ทำให้นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อย ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียน การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง จากการสัมภาษณ์ของอดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์บางท่าน เกี่ยวกับประเด็นปัญหาในการบริหารงาน โรงเรียนสาธิตฯ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เป็นผู้บริหารตำแหน่ง ไม่ครบตามวาระ หอสรุป ได้ดังนี้

1. ผู้อำนวยการไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานและการจัดการภายใน โรงเรียน
2. ปัญหาภาระงานสอนนักเรียนของอาจารย์โรงเรียนสาธิตฯ ไม่สามารถนำไปเป็นปริมาณงานเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ ได้ และปัญหาความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของข้าราชการ สาย ข. และ ค.
3. ปัญหาด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ผู้อำนวยการ ไม่มีอำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับอาคารของโรงเรียน เช่น การใช้อาคาร การดูแลปรับปรุงซ่อมแซมอาคาร ตลอดจนบุคลากรที่ดูแลอาคารสังกัดส่วนกลาง ทำให้เกิดปัญหาในการสั่งการ และทางโรงเรียนยังไม่มีห้องปฏิบัติการภาษา สนามกีฬาหึ่งกลางแจ้งและในร่มเป็นของตนเอง จึงก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน และการจัดการเรียนการสอน (สัมภาษณ์ ปราบณี ทองคำ 18 มีนาคม 2535, สมพงษ์ ทองผ่อง 15 มีนาคม 2535 และจรีรัตน์ สาครินทร์ 18 มีนาคม 2535)

จากปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ดังกล่าว น่าจะแก้ไขปรับปรุง ได้วิธีการหนึ่งคือ การหารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหาร โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อีกหนึ่งผู้วิจัยซึ่งเป็นข้าราชการประจำโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2524 ถึงปัจจุบันจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยการนำเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) มาใช้ในการวิจัย เพราะเล็งเห็นว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในการจัดการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหาร โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสำคัญและประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหาร โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตฯ สามารถนำไปใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในการบริหารงานโรงเรียนสาธิตฯ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
4. เป็นแนวทางในการเสนอแนะต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการบริหารงานโรงเรียนสาธิตฯ ในอนาคต
5. ทำให้โรงเรียนสาธิตฯ คณะศึกษาศาสตร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทราบแนวทางการบริหารงานของโรงเรียนสาธิตฯ ร่วมกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา
ผู้วิจัยหาการศึกษา เฉพาะรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหาร โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้คือ

- 1.1 วัตถุประสงค์ของ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 1.2 นโยบายของ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 1.3 สาขาการบริหารงานระหว่างคณะศึกษาศาสตร์กับ โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- 1.4 โครงสร้างการบริหารงานภายใน โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์

- 1.5 คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 1.6 คุณสมบัติของผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 1.7 การสรรหาผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 1.8 อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 1.9 สถานภาพของบุคลากร โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้
  - 1.9.1 อาจารย์
  - 1.9.2 ข้าราชการ สาย ข. และ ค.
- 1.10 การบริหารงบประมาณของ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2. กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญด้าน โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จำนวน 23 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารงาน หมายถึง ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เห็นสอดคล้องในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด ในเรื่องรูปแบบการบริหารของ โรงเรียนสาธิตฯ ตามขอบเขตเนื้อหาที่ผู้วิจัยกำหนด

2. โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หมายถึง โรงเรียนที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดตั้งขึ้นและ เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ ตอนปลาย

3. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทางด้าน การบริหาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือ มีความรู้ มีความสนใจเกี่ยวกับการบริหารงานของ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือ มีประสบการณ์ในการทำงานและรับรู้ เกี่ยวกับการบริหารงานของ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี

4. เทคนิคเคลสหาย หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการวิจัย เหตุการณ์ในอนาคตที่เกี่ยวข้อง กับเวลา ปริมาณและ/หรือสถานการณ์ที่จะให้เป็นไป โดยการระดมความคิดเห็นของกลุ่มผู้ เชี่ยวชาญ ที่รอบรู้ในเรื่องรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหาร โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งสอดคล้องกันมาสรุป

5. วัตถุประสงค์ของ โรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง สิ่งมุ่งหวัง ให้เกิดขึ้นจากการบริหาร หรือการดำเนินการของ โรงเรียนสาธิตฯ ตามความคิดเห็นที่ผู้ เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องในระดับ เหมาะสมมากถึงมากที่สุด

6. นโยบายของ โรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง ข้อความหรือถ้อยแถลง เกี่ยวกับแนวทาง ทิศทาง ขอบเขต เพื่อให้การดำเนินงานของ โรงเรียนสาธิตฯ เป็นไปตามแนวทาง ทิศทาง ขอบเขต ได้อย่างถูกต้อง ตามความคิดเห็นที่ผู้ เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องในระดับเหมาะสมมากถึง มากที่สุด

7. สายการบริหารงานระหว่างคณะศึกษาศาสตร์กับ โรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง ความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างคณะศึกษาศาสตร์กับ โรงเรียนสาธิตฯ ตามความคิดเห็นที่ ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

8. โครงสร้างการบริหารงานภายในโรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง ส่วนประกอบสำคัญของ การบริหารงานภายใน โรงเรียนสาธิตฯ ตามความคิดเห็นที่ผู้ เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องในระดับ เหมาะสมมากถึงมากที่สุด

9. คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการเลือก และแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริหาร โรงเรียนสาธิตฯ ตามความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้อง ในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

10. คุณสมบัติของผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง ลักษณะประจำตัว ซึ่ง บุคคลต้องมีก่อนและขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตฯ ตามความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญ เห็นสอดคล้องในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

11. การสรรหาผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง กระบวนการในการแสวงหา และจุดใจบุคคลผู้มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตฯ ตามความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญ เห็นสอดคล้องในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

12. อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง สิทธิหรือสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ในการ ใ้มนำให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามเกี่ยวกับการกิจของผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตฯ เพื่อให้ลุล่วงไปด้วยดี ตามความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องในระดับ เหมาะสมมากถึงมากที่สุด

13. สถานภาพของอาจารย์และข้าราชการ สาย ช. และ ค. สังกัด โรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง ตำแหน่งหรือเกียรติยศของอาจารย์ และข้าราชการ สาย ช. และ ค. สังกัด โรงเรียนสาธิตฯ ตามความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

14. การบริหารงบประมาณของโรงเรียนสาธิตฯ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับ จำนวนเงินที่กำหนดไว้เป็นรายรับและรายจ่ายของโรงเรียนสาธิตฯ ตามความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญ เห็นสอดคล้องในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

ข้อท้วง เบื้องต้น

1. ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ทุกคนยินดีและเต็มใจในการ ตอบแบบสอบถาม และมีอิสระในการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 รอบ

2. วันและ เวลาในการตอบแบบสอบถามที่ต่างกันในแต่ละรอบ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามแต่ละรอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
3. แบบสอบถามทั้ง 3 รอบ ที่ผู้เชี่ยวชาญตอบนั้น เพียงพอที่จะทำได้ทราบ รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์